

UCHWAŁA Nr 3.e./352/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Warszawie

z dnia 26 kwietnia 2024 r.

w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok.

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325 t.j.), art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 27 sierpnia 2009 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) - Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w składzie:

Przewodniczący - **Agata Pączkowska**
 - Aneta Dygus
 - Karolina Aszkielowicz

uchwała, co następuje:

§ 1

Pozytywnie opiniuje z uwagami zawartymi w uzasadnieniu sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Stołecznego Warszawy za rok 2023.

§ 2

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 3

Od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Uzasadnienie

W dniu 28 marca 2024 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie wpłynęło sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Stołecznego Warszawy za 2023 rok. Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie opiniując powyższe sprawozdanie dokonał jego analizy oraz porównania z dokumentami źródłowymi będącymi w posiadaniu Izby. W efekcie powyższych działań Skład stwierdził, co następuje:

W 2023 roku budżet Miasta, po uwzględnieniu zmian dokonanych w ciągu roku przewidywał plan dochodów w wysokości 21 325 172 967,00 zł. Dochody Miasta zrealizowano w kwocie 21 740 182 572,09 zł, co stanowi 101,95 % planu. Dochody bieżące wykonano w 101,39% planu.

Dochody majątkowe zostały zrealizowane w 111,80% wielkości planowanej. W informacji opisowej omówiono stopień realizacji dochodów wg źródeł ich pochodzenia, a także według działów klasyfikacji budżetowej.

Plan wydatków budżetu w 2023 r. po uwzględnieniu dokonanych zmian wynosił 25 375 726 638,00 zł. Wydatki ogółem zrealizowano w kwocie 24 186 815 694,25 zł, co stanowi 95,31% planu, z tego wydatki bieżące zrealizowane zostały na poziomie 95,86 % planu po zmianach oraz wydatki majątkowe zrealizowane zostały na poziomie 92,31 % planu po zmianach.

Stan zobowiązań wg tytułów dłużnych na koniec roku sprawozdawczego 2023 wyniósł 5 395 391 761,46 zł (24,82% wykonanych dochodów ogółem). Kwotę zobowiązań stanowią zaciągnięte w latach ubiegłych kredyty i pożyczki w wysokości 4 894 146 023,37 zł oraz papiery wartościowe w kwocie 499 411 000,00 zł oraz zobowiązania wymagalne, które wyniosły 1 834 738,09 zł. Zobowiązania wymagalne wzrosły w stosunku do roku 2022 o kwotę 1 054 672,27 zł.

Wynik budżetu za 2023 roku zamknął się deficytem w wysokości 2 446 633 122,16 zł. Uchwalony budżet przewidywał deficyt w wysokości 4 050 553 671,00 zł.

Przedłożone sprawozdanie zawiera dane o wysokości zrealizowanych w 2023 roku dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach		plan	wykonanie	Różnica
	dochody	1 112 100 000,00	1 100 770 086,72	205 366 852,71
	Wydatki	1 172 057 832,00	895 403 234,01	

Z przedstawionych danych zawartych w tabeli Nr 10 „Dochody i wydatki Miasta Stołecznego Warszawy na realizację zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach” wynika, że dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wykonano w wysokości 1 100 770 086,72 zł, natomiast wydatki poniesione na gospodarkę odpadami zrealizowano w łącznej kwocie 895 403 234,01 zł, co oznacza, że kwota pobranych dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest wyższa od wartości zrealizowanych wydatków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi **o 205 366 852,71 zł. Przy czym zauważyć należy, że tendencja ta ma charakter wzrostowy.**

Skład Orzekający zwraca uwagę, że przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.), dalej ustawa, nie dają podstaw do czynienia „oszczędności” ze środków pochodzących z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminach, bowiem środki te mogą być przeznaczone wyłącznie na cele, o których mowa w art. 6r ust. 22c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Natomiast jak stanowią przepisy art. 6r od ust. 2 do 2c ustawy: „2. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

2a. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

2aa. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami.

2b. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

2c. Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.”.

Jednocześnie Skład Orzekający przypomina, że niewydatkowane w opiniowanym okresie środki z opłaty na cele związane funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi należy zaplanować w roku następnym z zastosowaniem w/w przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

W przedłożonej Informacji Organ wykonawczy odniósł się w następujący sposób do niepełnego wydatkowania środków z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: „W 2023 r. wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi ewidencjonowane w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska wyniosły 874 mln zł, wobec planu wynoszącego 1,150 mld zł, co oznacza oszczędności w kwocie 276 mln zł. Wydatki związane z obsługą administracyjną systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (głównie wynagrodzenia wraz z pochodnymi) klasyfikowane w dziale 750 – Administracja publiczna wyniosły 20,7 mln zł. Łącznie wydatki bieżące na gospodarkę odpadami wyniosły 895 mln zł. Zrealizowane w 2023 r. w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi dochody wyniosły 1,101 mld zł, w całości pochodzące z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i były niższe o 11,3 mln zł od planowanych tj. 1,112 mld zł. W związku z uzyskanymi oszczędnościami w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, rok 2023 zamknął się nadwyżką dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nad wydatkami w kwocie 206 mln zł, która przeznaczona została na finansowanie planowanego deficytu w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2024-2027.”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Skład Orzekający ponownie wskazuje na potrzebę weryfikacji kalkulacji kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnym oraz wysokości stawek opłaty.

Ponadto Skład Orzekający zauważa, że Miasto st. Warszawa zrealizowano dochody z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu w kwocie 93 299 211,04 zł, natomiast wykonane wydatki na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i zwalczaniem narkomanii wyniosły 82 174 940,69 zł. Skład Orzekający zauważa, że w myśl art. 18² oraz art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz., 165 ze zm.) dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń winny być wykorzystywane na realizację: gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, a także zgodnie z art. 31a i 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.) na pomoc obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie jednostki samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy i usług społecznych, zapewniania schronienia, edukacji, opieki i wychowania, organizacji czasu wolnego, w tym kultury i sportu oraz zdrowia publicznego.

W ocenie Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie przedłożone Sprawozdanie z wykonania budżetu m. st. Warszawy za 2023 rok spełnia wymogi określone obowiązującymi przepisami prawa i stanowi dobre źródło informacji o realizacji budżetu w 2023 roku.

Skład Orzekający dokonał oceny sprawozdania pod względem kryterium jego zgodności z prawem. Ocena działań Prezydenta w zakresie stopnia realizacji budżetu oraz gospodarności i celowości przy wykonywaniu budżetu należy do organu stanowiącego Miasta.

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie postanowił jak w sentencji uchwały.